

ส่วนที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อให้เกิดชุมชนท้องถิ่นที่เข้มแข็งดังกล่าว แล้ว จำเป็นต้องอาศัยการบูรณาการศักยภาพของประชาชน องค์กรชุมชนและประชาสังคมตั้งแต่ระดับหมู่บ้านและตำบลให้เชื่อมโยงกันเป็นเครือข่าย และแพร่ขยายไปถึงระดับอำเภอและจังหวัดให้ได้ในที่สุด โดยมีองค์กรภาครัฐภายนอกทำหน้าที่กระตุ้นให้ชุมชนเกิดความตระหนักในการเอื้ออาทรช่วยเหลือดูแลกันโดยไม่ทอดทิ้ง รวมทั้งให้การหนุนเสริม ให้มีกิจกรรมหรือแนวทางปฏิบัติให้เกิดผลเป็นรูปธรรมที่เหมาะสมกับสภาพ หรือบริบทของแต่ละชุมชน หรือท้องถิ่นในแต่ละระดับ การดำเนินงานศึกษาวิจัยเพื่อให้เกิดความเข้าใจในเรื่องศักยภาพของชุมชน ที่จะสามารถเกื้อกูลให้ผู้ยากลำบากในชุมชนได้รับสวัสดิการพอสมควร แก่การดำรงชีพได้อย่างเหมาะสมจึงจำเป็นต้องดำเนินการอย่างรีบด่วน ทั้งนี้เพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่จำเป็นที่จะช่วยในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สังคมที่สำคัญของการพัฒนาสังคมและประเทศชาติให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

การศึกษาบริบทชุมชนซึ่งหมายรวมถึงความเป็นอยู่ อาชีพ รายได้ เศรษฐกิจ การศึกษา ความสัมพันธ์ของบุคคลในชุมชน ขนบธรรมเนียมประเพณี เป็นต้น เป็นจุดสำคัญในการสำรวจเชิงพื้นที่ที่บุคคลภายนอกหรือบุคคลภายในชุมชนเองก็ตาม ต้องคำนึงและร่วมกันค้นหาข้อมูลและวิเคราะห์ความเป็นตัวตนของชุมชน ดังนั้นการสำรวจทั้งภายในและภายนอกชุมชน ทำให้ได้ทราบถึงความต้องการของชุมชนเพื่อให้ทางคณะกรรมการจัดการได้หาแนวทางในการยกระดับคุณภาพชีวิตของชุมชน นอกจากนี้ยังสามารถกำหนดแผน หรือแนวทางในการแก้ไขปัญหาความยากจนตลอดจนส่งเสริมด้านอาชีพเสริมเพื่อให้ชุมชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการสำรวจพื้นที่ชุมชน

- 1) เพื่อสร้างเครือข่ายพัฒนาและแก้ปัญหาชุมชนท้องถิ่น
- 2) เพื่อสำรวจข้อมูลและจัดทำฐานข้อมูลหมู่บ้าน
- 3) เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของชุมชน
- 4) เพื่อจัดทำแผนพัฒนาครัวเรือนในการแก้ไขปัญหาความยากจน

1.3 ขอบเขตการสำรวจลงพื้นที่ชุมชน

หมู่ที่ 6 บ้านคลองหน้าไม้ ตำบลหน้าไม้ อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี

1.4 วิธีการดำเนินการสำรวจความต้องการของชุมชน

- การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ
- ข้อมูลถูกเก็บรวบรวมในช่วงระหว่าง เดือนพฤศจิกายน – ธันวาคม พ.ศ. 2561

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาชุมชนเบื้องต้น

2.1 ข้อมูลทั่วไปของชุมชน

ประวัติหมู่บ้าน

เมื่อหลายชั่วอายุคนมาแล้ว ในเขตอำเภอลาดหลุมแก้วทางทิศตะวันตกแถบตำบลหน้าไม้นั้น เป็นป่าพงเขมรทึบหนา มีสัตว์ป่านานาชนิด และมีโขลงช้างอยู่มากมาย มีหนองน้ำใหญ่อยู่ในป่าซึ่งใกล้กับบริเวณวัดหน้าไม้ในปัจจุบัน สัตว์ป่าและโขลงช้างเหล่านั้นจะเดินลงมาอาศัยกินน้ำ อาบน้ำ ในหนองน้ำนั้นเป็นประจำ ทางเดินของโขลงช้างเป็นร่องลึกจนกลายเป็นคลองใหญ่อยู่ถึงทุกวันนี้ ซึ่งต่อมาชาวบ้านเรียกขานว่า “คลองลาดช้าง” ปัจจุบันคลองแห่งนี้เป็นคลองส่งน้ำสำหรับเกษตรกร ตามโครงการของกรมชลประทานอีกด้วย

“ปู่เทศ” เป็นชื่อของชายคนหนึ่ง เป็นคนถิ่นไหนไม่ปรากฏ ได้มาตั้งภูมิลำเนาอยู่ในเขตอำเภอลาดหลุมแก้ว ด้านทิศตะวันตกเป็นคนแรก ประพฤติดีเป็นพรานป่าเที่ยวล่าสัตว์ มีอาวุธประจำตัวคือ “หน้าไม้” สามารถใช้หน้าไม้ได้คล่องแคล่วและยิงแม่นมาก วันหนึ่งพรานเทศได้เอาหน้าไม้แฉวนลิ้มไว้ที่กิ่งไม้ในป่า บังเอิญมีคนกลุ่มหนึ่งที่อยู่ในตัวเมือง ทางทิศตะวันออกบริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยาเดินทางมาเก็บของป่า ได้มาพบเจอหน้าไม้ที่แฉวนไว้ จึงใช้เป็นที่สังเกตเพื่อไม่ให้หลงทาง และใช้เป็นเครื่องหมายนัดแนะพบกัน ณ ที่หน้าไม้แฉวนนั้นเสมอมา จึงอาจเรียกได้ว่าเป็นอีกตำนานของชื่อตำบลหน้าไม้มาจนถึงทุกวันนี้

พรานเทศมิใช่แต่เป็นพรานอย่างเดียวยังเป็นนักเลงใหญ่อีกด้วย แต่ก็มีจิตใจซื่อสัตย์ มีเมตตา กรุณาและโอบอ้อมอารี ใจคอกล้าหาญเด็ดเดี่ยว มีเพื่อนคู่หูคนหนึ่งชื่อ “จันทร” ทั้งสองคนมีความรักใคร่กันมาก กาลต่อมาได้มีคนอพยพมาทำมาหากินและถางพงป่าเพื่อทำไร่ร่นากันมากขึ้น จึงได้ไปแสดงความสามารถระพรานเทศและยกย่องให้เป็นหัวหน้าหมู่บ้าน เมื่อช้าง ม้า วัว ควาย ของคนถิ่นอื่นหาย หากมาบอกพรานเทศก็จะได้รับความช่วยเหลือกลับคืนทุกรายเนื่องจากเป็นผู้ที่มีความชำนาญในพื้นที่แถบนั้นที่สุด พรานเทศจึงเป็นที่รักใคร่และได้รับการเคารพยกย่องจากคนทั่วไป เมนูอาหารจานพิเศษอย่างหนึ่งของพรานเทศ ที่มักทำสำหรับเลี้ยงแขกต่างเมืองและนับว่าเป็นอาหารชั้นดีที่หากินได้ยากคือ เมื่อเวลามีแขกมาถึงบ้าน พรานเทศจะให้ลูกน้องไล่วัว ควาย ลงนอนในหนองน้ำเพื่อให้ปลิงตัวโตๆ ที่เราเรียกกันว่า “ปลิงควาย” เกาะกินเลือดวัว ควาย จนท้องเป่งตีเสียก่อน ปลิงสมัยก่อนนั้นหาได้ไม่ยากเพราะยังเป็นป่าและมีปลิงชุกชุม พอหย่อนเท้าลงไปน้ำก็เกาะขาเป็นพวงจนแกะแทบไม่ทัน ต้องเอามือมาปาดใส่ปั๊บ เมื่อปลิงดูดเลือดควายจนท้องเป่งตีแล้ว ก็จะจับเอาปลิงเหล่านั้นมา โดยเอาเชือกผูกหัวท้ายทั้งสองข้างให้แน่นเพื่อไม่ให้เลือดในตัวปลิงไหลออก เสร็จแล้วจึงเอาขึ้นย่างไฟ แล้วเอามือตูดผิวตัวๆ ออก เอาไปยำแกล้มเหล้าเลี้ยงแขกต่างเมือง เมื่อพรานเทศสิ้นชีวิต บรรดาชาวบ้านที่รักใคร่เคารพนับถือ ต่างก็พร้อมใจกัน ประกอบพิธีศพตามประเพณีของท้องถิ่นในสมัยนั้นอย่างเอิกเกริก สมเกียรติของหัวหน้าทุกอย่าง และได้ร่วมใจกันสร้างศาลเพื่อระลึกถึงพรานเทศขึ้นในบริเวณที่พรานเทศอาศัยอยู่ และทำพิธีอัญเชิญดวงวิญญาณของพรานเทศขึ้นสิงสถิตในศาลนั้น เพื่อเป็นอนุสรณ์แห่งกรรมดี อีกทั้งจะได้ปกป้องรักษาคุ้มครองคนภายในท้องถิ่น ให้อยู่รอดปลอดภัยจากสัตว์ร้ายและภัยอันตรายทั้งปวง

ปัจจุบันนี้ศาลพรานเทศก็ยังคงปรากฏอยู่ ซึ่งปัจจุบันเรียกกันว่า “ศาลปู่เทศ-ปู่จันทร์” อันเป็นที่เคารพนับถือของคนทั่วไป อีกทั้งทางราชการก็ตั้งชื่อท้องถื่นบริเวณที่พรานเทศลืมน้ำไม้แขวนไว้ในป่าว่า “ตำบลหน้าไม้” เพื่อเป็นเกียรติแก่พรานเทศอีกด้วย ความศักดิ์สิทธิ์ก็อุปกับความเชื่อถือของประชาชน จึงได้มีการร่วมใจกันสร้างวัดขึ้นวัดหนึ่งในบริเวณใกล้กับศาล แล้วให้ชื่อว่า “วัดหน้าไม้” และสร้างโรงเรียนขึ้นอีกหลังหนึ่งอยู่ติดกับวัด ชื่อว่า “โรงเรียนวัดหน้าไม้” หรือ “โรงเรียนชุมชนวัดหน้าไม้” トラบจนทุกวันนี้

บ้านหน้าไม้ในปัจจุบัน

พื้นที่หมู่ที่ 6 บ้านหน้าไม้ ตำบลหน้าไม้ อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี นั้น มีครัวเรือนของชุมชน ประมาณ 200 ครัวเรือน มีผู้ป่วยติดเตียง 10 คน และผู้ที่มีอายุ มากสุด คือ 99 ปี สภาพทั่วไป จะเป็นกลุ่มเกษตรกรที่ทำนาประมาณ 40 ราย โดย 11 ราย จะเป็นที่ดินของตนเองและมีที่เช่าที่ทำนาที่เหลืออีก 10 ราย เป็นบุคคลภายนอกที่มาจากที่อื่นมาทำนา แต่เนื่องจากที่ดินมีจำกัด ประกอบกับแต่ละบ้านที่ปลูกหลายคน ทำให้มีที่ดินไม่พอแบ่งปัน ทำให้ลูกๆในครัวเรือนต้องไปหางานอื่นทำ และมีเกษตรกรที่ปลูกผักขายและส่งมาขายที่ตลาดไทย นอกจากนี้ประกอบกับบ้านหน้าไม้เป็นชุมชนที่มีพื้นที่ติดถนนสาย 340 ทางไปจังหวัดสุพรรณบุรี จึงทำให้มีโรงงานอาหารสัตว์มาตั้ง มีชื่อว่า บริษัท ท็อป ฟีด มิลล์ จำกัด นอกจากนี้ยังมีโรงงานอื่นๆอีกประมาณ 10 โรง ได้แก่ โรงงานทำวงกบ โรงงานทำน้ำโคลลอฟิน (เจ้าของเป็นชาวมาเลเซีย) โรงทำเหล็ก ฯลฯ และยังมีสถานที่ดูแลผู้สูงอายุของเอกชน อีก 2 แห่ง ที่มาดำเนินการ และสามารถทำได้ดี ตลาดของชุมชน จะมีตลาดเช้าอยู่ใกล้กับวัดหน้าไม้ ชุมชนหมู่ 7 โดยจะขายตั้งแต่เช้ามีด จนถึงเวลาประมาณ 9.00 น. ส่วนตลาดบ่ายจะเริ่มขายที่ศูนย์เรียนรู้ของชุมชน โดยเริ่มขายเวลาประมาณ 16.00-20.00 น.

คณะกรรมการหมู่บ้านชุดปัจจุบัน ประกอบด้วย

1. นายอุทัย	สิงหะภูกาม	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
2. นางสาวกัญญา	ขนุนก้อน	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
3. นายทรงเดช	ขุนแท้	อาสาพัฒนาชุมชน
4. นายณรงค์ศักดิ์	แมลงภู	ปราชญ์ชาวบ้าน (ด้านเครื่องดนตรีไทย)
5. นางณัฐภานต์	กิจเจริญนนท์	ปราชญ์ชาวบ้าน (ด้านการเกษตร)

2.2 ข้อมูลด้านสภาพนิเวศวิทยา

สภาพภูมิประเทศ

พื้นที่

เขตพื้นที่

พื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม มีคลองต่างๆ เหมาะแก่การเพาะปลูก
ทิศเหนือ ติดกับ อ.ลาดหลุมแก้ว จ.พระนครศรีอยุธยา
ทิศใต้ ติดกับ อ.บางบัวทอง จ.นนทบุรี
ทิศตะวันออก ติดกับ ต.ระแหง ต.บ่อเงิน อ.ลาดหลุมแก้ว
ทิศตะวันตก ติดกับ อ.ไทรน้อย จ.อยุธยา

การเดินทาง

จากกรุงเทพฯสามารถเดินทางไปจังหวัดปทุมธานีได้ 3
เส้นทาง ดังนี้

1. กรุงเทพฯ-บางเขน-รังสิต-ปทุมธานี

2. กรุงเทพฯ-นนทบุรี-ปากเกร็ด-ปทุมธานี แล้วใช้เส้นทางหลวง หมายเลข 346 มุ่งหน้าลาดหลุมแก้ว เข้าสู่ตำบลหน้าไม้ ระยะทางจากตัวอำเภอลาดหลุมแก้วเข้าสู่ตำบลลาดหลุมแก้ว ประมาณ 6 กิโลเมตร
3. กรุงเทพฯ-บางใหญ่-บางบัวทอง-ลาดหลุมแก้ว โดยตำบลหน้าไม้ อยู่ก่อนเข้าสู่อำเภอลาดหลุมแก้ว ประมาณ 6 กิโลเมตร
4. การเดินทางไม่มีรถโดยสารประจำทางสาธารณะภายในหมู่บ้าน การเดินทางใช้รถจักรยานยนต์หรือมอเตอร์ไซค์รับจ้างเป็นหลักและรถยนต์ส่วนตัว

สภาพนิเวศวิทยาจำเพาะ

1. วัดเนกขัมมาราม หมู่. 2
2. วัดหน้าไม้ หมู่. 5
3. มัสยิดซาอาตุลตาดู้อิสลาม
4. มูยาฮิดอูลยานัยนี
5. มัสยิดเนียะมาติลละห์
6. แหล่งน้ำธรรมชาติ หนอง, คลอง, บึง จำนวน 16 แห่ง
7. แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น จำนวน 13 บ่อ
8. บ่อน้ำบาดาล หมู่ที่ 1 – 11

สภาพการเปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบต่อชุมชน มีโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่บ้านหน้าไม้ 1 แห่ง

2.3 สภาพพื้นฐานด้านเกษตรกรรม การปลูกพืช การใช้แรงงาน ชนิด จำนวน เหตุผลของสัตว์ที่เลี้ยง ปัญหาด้านการเลี้ยงสัตว์ การกระจายผลผลิต และการตลาด

- อาชีพหลัก ทำนา เกษตรกรรม
- อาชีพเสริม รับจ้างทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม
- ผลผลิตทางการเกษตร ส่งที่ตลาดไทและขายในชุมชนและใกล้เคียง
- ชาติพื้นที่ทำกินเป็นของตนเอง
- ผลผลิตส่งตลาดไทย ตลาดสี่มุมเมือง และ CP Ram.

2.4 ข้อมูลด้านประชากร

ครัวเรือนของชุมชน ประมาณ 200 ครัวเรือน มีผู้ป่วยติดเตียง 10 คน และผู้ที่มีอายุมากที่สุดคือ อายุ 99 ปี

2.5 ข้อมูลด้านสาธารณูปโภคของหมู่บ้าน

- มีไฟฟ้าครบทุกครัวเรือน มีน้ำประปา โทรศัพท์สาธารณะ จำนวน 6 ตู้
- มีถนนคอนกรีตรอบชุมชน การคมนาคมสะดวก

- มีสะพานข้ามคลองแต่ไม่แข็งแรงและคงทน
- มีอินเตอร์เน็ตส่วนน้อย
- คนในชุมชนไม่นิยมใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่

2.6 ข้อมูลด้านสังคม

- การตัดสินใจในครอบครัวส่วนใหญ่เป็นของหัวหน้าครอบครัว
- การแต่งงานและมีครอบครัวในช่วงอายุยังน้อย ประมาณ 18 ปีขึ้นไป
- คนในครอบครัวไม่ค่อยได้อยู่ด้วยกัน ส่วนใหญ่ทำงานต่างพื้นที่ และหย่าร้าง
- ระบบเครือญาติช่วยเหลือซึ่งกันและกันดี

2.7 ข้อมูลด้านการศึกษา

- โรงเรียนชุมชนวัดหน้าไม้ (สังกัด สพฐ.) 1 โรง อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงคือ หมู่ 5 จำนวนนักเรียนทั้งหมด 526 คน ชาย 296 หญิง 230 คน
- การศึกษาของคนในชุมชน อยู่ระดับประถมศึกษา ถึง ระดับปริญญาตรี

2.8 ข้อมูลด้านการสาธารณสุข

ชุมชนมีกองสาธารณสุข มีสถานพยาบาลดูแลผู้สูงอายุ ทำหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับสาธารณสุขชุมชน ส่งเสริมสุขภาพและอนามัย การป้องกันโรคติดต่อ งานสุขภาพจิตและสิ่งแวดล้อมและงานอื่นๆ เกี่ยวกับการให้บริการด้านสาธารณสุข งานสัตวแพทย์ ในกรณีที่ยังไม่ได้จัดตั้งกองการแพทย์จะมีงานด้านการรักษาพยาบาลในเบื้องต้นเกี่ยวกับศูนย์บริการสาธารณสุข และงานทันตสาธารณสุข ของตำบลหน้าไม้ อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี

2.9 ข้อมูลด้านศาสนา วัฒนธรรม ความเชื่อ และการสันทนาการ

1. วัดหน้าไม้ เป็นวัดที่มีอายุ 100 กว่าปี จำนวนพระสงฆ์ 11 รูป วิหารมีหลวงพ่อโสธร มีเสาหงส์งตะขาบ
2. ศาลเจ้าปู่เทศและปู่จันทร์
3. แหล่งผลิตหัตถกรรมประดับมุก
4. วิถีชีวิตชุมชน
5. ศูนย์ส่งเสริมพุทธศาสนา ปัจจุบันเป็นแหล่งที่ถ่ายละคร
6. วัดป่าไผ่แสง เป็นวัดของพระพะยอม
7. บ้านของหวัง เต๊ะ

2.10 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

1. หัตถกรรมประดับมุก มีอยู่ 2 แห่ง (ไม่ประดับมุก)
2. ข้าวหอมประทุม ที่ปลอดภัยจากสารเคมี
3. ผลิตภัณฑ์หุ่ที่ทำจากเศษเหล็กหรือเครื่องอุปกรณ์ช่างซ่อมมอเตอร์ไซด์
4. เครื่องหนัง กระเป๋าและเข็มขัด

5. กะละแม ซึ่งเป็นขนมที่ทำในช่วงประเพณี สงกรานต์ เดิมจะทำเมื่อมีคนสั่งทำ และทำตามจำนวนที่สั่งเท่านั้น จึงนำมาส่งเสริมให้บ้านที่ทำขนมขายได้ทำเพิ่ม

6. น้ำยาสระผม จากมะกรูด

7. น้ำพริกนรก ต่อยอดให้สามารถทำขาย เดิมจะทำเมื่อมีการไปงาน OTOP ที่เมืองทอง แต่ถ้าทำขายในหมู่บ้านจะมีราคาแพงกว่ายี่ห้ออื่น เพราะทำจากวัตถุดิบที่ดี ใช้ปลาดี ราคาแพง

8. ขนมบัวปิ่น ที่นำมาส่งเสริมเพราะสามารถเก็บได้นานกว่าขนมอย่างอื่น

9. กระเป๋าค่า สำหรับใส่ของ เนื่องจากมีกลุ่มที่เย็บผ้าโหลอยู่

10. กล่องผ้าคลุมสำหรับกล่องกระดาษทิชชู ซึ่งเริ่มมีขายทางอินเทอร์เน็ต

11. ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ชุมชนหมู่ 5

12. ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ชุมชนหมู่ 2 แหล่งขยายพันธุ์พืช

13 สวนผักกาดหอม ขึ้นฉ่าย โหระพา มะระจีน และผักสวนครัว

2.11 ข้อมูลด้านการเมืองและการปกครองท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลหน้าไม้" เดิมเป็นสภาตำบลหน้าไม้จัดตั้งตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ได้รับการประกาศจัดตั้งเป็น "องค์การบริหารส่วนตำบล" จากกระทรวงมหาดไทยเมื่อเดือนมีนาคม 2538 มีสำนักงานชั่วคราวองค์การบริหารส่วนตำบลหน้าไม้ ตั้งอยู่เลขที่ 23/29-30 หมู่ที่ 3 ถนนบางบัวทอง-สุพรรณบุรี ตำบลหน้าไม้ อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ปัจจุบันย้ายมาทำการที่สำนักงานแห่งใหม่ซึ่งสร้างแล้วเสร็จในปี พ.ศ.2550 ตั้งอยู่เลขที่ 77 หมู่ที่ 3 ตำบลหน้าไม้ อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี

1. นายชูชาติ คำไถ นายกองค้การบริหารส่วนตำบล
2. นายสำอาน รอกพล รองนายกองค้การบริหารส่วนตำบล
3. นายสนอง เกสร รองนายกองค้การบริหารส่วนตำบล
4. นายวิเชษฐ ปานย้อย เลขานุการองค้การบริหารส่วนตำบล

ข้อมูลหมู่บ้าน

นายมานะ ท่อผล ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 6

คณะกรรมการหมู่บ้าน

1. นายอุทัย	สิงหะภูกาม	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
2. นางสาวกัญญา	ขนุนก้อน	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
3. นายทรงเดช	ขุนแท้	อาสาพัฒนาชุมชน
4. นายณรงค์ศักดิ์	แมลงภู	ปราชญ์ชาวบ้าน (ด้านเครื่องดนตรีไทย)
5. นางณัฐกานต์	กิจเจริญนนท์	ปราชญ์ชาวบ้าน (ด้านการเกษตร)

สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล (สบท.)

1. นายโอกาส	ขนุนก้อน
2. นายประพันธ์	จับบัง

2.12 ข้อมูลด้านแผนงาน โครงการ และแนวทางการพัฒนาของชุมชน

1. โครงการชุมชนท่องเที่ยววัตวิถี
2. โครงการนำร่องครัวเรือนเป้าหมายให้มีฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้น
3. โครงการสร้างเครือข่ายสินค้าเกษตร (Cluster)

ส่วนที่ 3

ผลการวิเคราะห์ชุมชน

3.1 ผลการวิเคราะห์สถานการณ์ของชุมชน

จากการวิเคราะห์สถานการณ์ชุมชนคลองหน้าไม้ ตำบลหน้าไม้ อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี สามารถวิเคราะห์ได้ดังต่อไปนี้

จุดแข็ง (Strength)

1. ผู้นำชุมชนเข้มแข็งมีความต้องการพัฒนาชุมชนและสามารถเป็นผู้นำในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี
2. ชุมชนคลองหน้าไม้เป็นชุมชนที่มีต้นทุนทางทรัพยากรที่หลากหลาย อาทิเช่น งานฝีมือ เครื่องดนตรี งานไม้และหุ่นประกอบเหล็ก
3. ประชากรส่วนใหญ่มีความรู้และให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมในชุมชนเป็นอย่างดี
4. มีทรัพยากรน้ำที่พอเพียงต่อการทำการเกษตร เนื่องจากมีการขุดคลองน้ำไว้ใช้ตลอดปี
5. วัยแรงงานของคนในชุมชนที่เป็นวัยแรงงานมีรายได้จากการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมรอบชุมชน

จุดอ่อน (Weakness)

1. ชุมชนมีจำนวนผู้สูงอายุมากกว่าวัยแรงงาน ส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพชุมชน
2. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนยังไม่สะดวกเท่าที่ควร เนื่องจากไม่มีรถโดยสารประจำทางผ่านหรือให้บริการในเส้นทางนี้ รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น ป้ายบอกทาง ที่จอดรถ ป้ายสื่อความหมาย ฯลฯ
3. มีข้อจำกัดของสภาพแวดล้อม เช่น ที่อยู่อาศัย/ที่ดิน/แหล่งทำกิน โรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้น
4. ชาวบ้านมีรายได้จากภาคการเกษตรจึงทำให้มีรายได้น้อยและไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับสภาพภูมิอากาศและผลผลิตทางการเกษตร
5. พื้นที่ทำกินส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ของนายทุนที่เข้ามาซื้อที่ดินทำกินจากกลุ่มของชาวบ้านเพื่อทำการเกษตรทำบ้านจัดสรร และทำโรงงานอุตสาหกรรม
6. ชุมชนขาดอัตลักษณ์ที่ชัดเจน ยังไม่มีจุดเด่นที่แสดงถึงความเป็นตัวตนของชุมชน
7. พื้นที่ชุมชนยังเป็นพื้นที่กึ่งเมืองกึ่งชนบททำให้ยากต่อการพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลง

โอกาส (Opportunity)

1. จากการสนับสนุนของหน่วยงานภาครัฐทำให้มีโอกาสพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้
2. เนื่องจากมีการทำการเกษตรและมีแหล่งส่งสินค้าที่ใหญ่ทำให้มีโอกาสในการสร้างเครือข่ายทางการเกษตรได้
3. เนื่องจากมีสินค้าทางการเกษตรที่หลากหลายจึงสามารถพัฒนาการแปรรูปสินค้าทางการเกษตร

4. สามารถสร้างเครือข่าย Cluster ผู้ประกอบการเป็นแบบห่วงโซ่อุปทานได้
5. ชุมชนได้รับการส่งเสริมให้เป็นหมู่บ้านนวัตกรรม เพื่อสร้างงานและรายได้ให้กับชาวบ้าน

อุปสรรค (Threat)

1. นโยบายของหน่วยงานภาครัฐไม่ตรงตามความต้องการของชาวบ้านจึงทำให้โครงการต่างๆไม่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
2. สภาพภูมิอากาศไม่เอื้อต่อการผลิตสินค้าทางการเกษตร
3. เนื่องจากคนในพื้นที่มีงานประจำและคนสูงอายุจำนวนมากจึงทำให้การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนไม่ต่อเนื่อง
4. น้ำที่ใช้ในการเกษตรปนเป็นสารเคมี

3.2 ผลการวิเคราะห์สถานการณ์ของกลุ่มครัวเรือนเป้าหมาย

จากการวิเคราะห์สถานการณ์ของกลุ่มครัวเรือนเป้าหมาย ชุมชนคลองหน้าไม้ ตำบลหน้าไม้ อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี สามารถวิเคราะห์ได้ดังต่อไปนี้

จุดแข็ง (Strength)

1. คนในชุมชนให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน
2. มีความสนใจที่จะพัฒนาตนเองและชุมชนให้ยั่งยืน
3. มีทุนชุมชนที่สามารถนำมาใช้และสร้างให้เกิดกิจกรรมที่สร้างความเป็นเอกลักษณ์และสร้างอาชีพได้

จุดอ่อน (Weakness)

1. ขาดที่ดินทำกินเป็นของตนเอง
2. ชุมชนขาดการส่งเสริมอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้
3. ยังไม่เข้าใจถึงทักษะของตนเองที่มีเงินไม่สามารถดึงเอกลักษณ์จากทุนของชุมชนที่มีอยู่ออกมาสร้างให้เห็นและโดดเด่นได้
4. ขาดเงินทุนในการส่งเสริมอาชีพและรายได้
5. ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนสูงกว่ารายได้ที่มี ทำให้มีหนี้ครัวเรือนมากขึ้น

โอกาส (Opportunity)

1. มีเครือข่ายกับหน่วยงานทั้งภาครัฐในการให้ความช่วยเหลือด้านต่างๆ ของชุมชน
2. ได้รับนโยบายจากภาครัฐที่หลากหลายในการช่วยเหลือและพัฒนาชุมชน
3. มีทรัพยากรทางธรรมชาติที่พอเพียงต่อพัฒนาชุมชน
4. มีวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงาม ส่งผลให้คนในชุมชนมีทัศนคติที่ดีต่อการใช้ดำเนินชีวิต

อุปสรรค (Threat)

1. คนในชุมชนยังคงยึดติดกับการสร้างอาชีพแบบเดิม เน้นสร้างอาชีพจากการรับจ้างทำการเกษตรเท่านั้น
2. มลพิษทางน้ำและอากาศ จากโรงงานและการทำนาเคมี มีผลต่อสุขภาพของคนในชุมชน
3. ผลผลิตทางการเกษตรขึ้นอยู่กับสภาพภูมิอากาศของพื้นที่จึงส่งผลให้รายได้ไม่แน่นอน
4. ความหลากหลายทางวัฒนธรรม ทำให้ชุมชนยังไม่สามารถสร้างความโดดเด่น และมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง เพื่อสร้างการรับรู้ที่ชัดเจนให้กับตนเองและนักท่องเที่ยว
5. คนในชุมชนยังคงมีทัศนคติที่มุ่งเน้นเรื่องการทำมาหากินเพื่อเลี้ยงชีพทำให้ยังไม่สามารถรวมกลุ่มที่เข้มแข็งพอที่จะสร้างและพัฒนาชุมชนให้มีชื่อเสียงด้านการท่องเที่ยว

ส่วนที่ 4

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

4.1 สภาพปัญหา ความต้องการ โอกาสในการพัฒนาจากชุมชนหรือครัวเรือนเป้าหมาย

จากการวิเคราะห์ชุมชนโดยใช้เทคนิค SWOT สามารถสรุปปัญหาในการพัฒนาชุมชนได้ดังนี้

- คนในชุมชนขาดพื้นที่ทำกิน
- ว่างแรงงานในชุมชนส่วนใหญ่ทำงานนอกพื้นที่
- คนในชุมชนส่วนใหญ่เป็นวัยผู้สูงอายุ
- โครงการของหน่วยงานภาครัฐไม่ต่อเนื่อง
- รายได้ของคนในชุมชนบางส่วนไม่เพียงพอ

4.2 สรุปความต้องการเชิงพัฒนา ยุทธศาสตร์คุณภาพชีวิตของหน่วยงาน เครือข่ายภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

ความต้องการของชุมชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ควรส่งเสริมอาชีพที่ตรงตามความต้องการของคนในชุมชน เพื่อจัดตั้งเป็นชุมชนต้นแบบด้านต่างๆ
2. ควรส่งเสริมการสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็ง ทั้งภาครัฐ เอกชน ผู้ประกอบการ สถานศึกษา และภาคประชาชน

4.3 ข้อเสนอแนะ จุดเน้น โครงการพัฒนาที่ส่งผลต่อความสำเร็จ (Quick Win Project)

- ความร่วมมือร่วมใจจากคนในชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- การส่งเสริมและพัฒนาที่ต่อเนื่องและเห็นเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน

ภาพสัญลักษณ์ที่สำคัญของหมู่ 6 บ้านหน้าไม้

